

MEDLEMSRAPPORTERING FOR Helse Nord RHF

For 2020

OFFENTLIG SEKTOR

”Å stille etiske- og sosiale krav i offentlige anskaffelser er nødvendig for å fremme anstendige arbeids- og miljøforhold. Det vil også styrke prinsippet om likebehandling, som er en forutsetning for velfungerende og effektive markeder.”

Til lesere av rapporten

Offentlig sektor er landets største kunde og forbruker. Med dette følger stor innkjøpsmakt og et stort ansvar. Gjennom forvaltningen av fellesskapets ressurser bør offentlige virksomheter gå foran og etterspørre varer som er tilvirket etter høye etiske og sosiale standarder for arbeids- og miljøforhold i leverandørkjeden.

Medlemmer i Etisk handel Norge har forpliktet seg til å bruke sin innflytelse til å øke oppslutningen om etisk handel. For medlemmer i offentlig sektor betyr det at innkjøpsmakten skal brukes på en måte som fremmer ansvarlig handel og rettferdig konkurranse mellom leverandører, der samfunnsansvar er en viktig komponent på linje med pris, kvalitet, leveringssikkerhet, osv. En viktig målsetting er derfor at etisk handel skal bidra til at useriøse leverandører ikke tildeles offentlige kontrakter. En annen, og like viktig målsetting, er at offentlig sektor anskaffer varer og tjenester på en måte som bidrar til at de som lager produktene får sine grunnleggende rettigheter oppfylt og at produksjonen ikke er til skade for miljøet.

Medlemmer i Etisk handel Norge er forpliktet til årlig å rapportere om fremdriften i arbeidet med etisk handel. Rapporten er offentlig tilgjengelig. Medlemmenes innmeldingstidspunkt vil påvirke hvor langt de har kommet.

Rapporteringsmalen for medlemmer i offentlig sektor ble revidert 2013, blant annet for å gi et bedre og klarere bilde av medlemmenes arbeid med etisk handel i leverandørkjeden. Andre forhold som miljøvennlige innkjøp, sosial dumping og anskaffelse av rettferdig handel-merkede varer er også viktig, men ikke en del av denne rapporten.

Heidi Furustøl
Daglig leder Etisk handel Norge

Forord fra: **Adm. dir. Cecilie Daae, Helse Nord RHF**

Ekstrem overtid, helsefarlige omgivelser på arbeidsplassen og lønninger som knapt dekker bo- og matutgifter er hverdagen for millioner av arbeidere i global handel og produksjon. Grove former for barnarbeid, tvangsarbeid og grovt miljøskadelig virksomhet kan ofte være virkeligheten for mange i produksjon av varer som Helse Nord forbruker. Å fremme etisk handel i våre innkjøp er en viktig del av vårt generelle samfunnsoppdrag, noe som vi åpenbart må jobbe mer med.

Som medlem av IEH (Initiativ for etisk handel) forplikter Helse Nord seg til å arbeide aktivt for å realisere IEHs formål som er samarbeid for handel som sikrer menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, utvikling og miljø. Medlemskap i IEH krever aktiv innsats for å bidra til forbedringer i disse forholdene.

Medlemskap i IEH betyr tilslutning til IEHs vedtekter og prinsipperklæring og innebærer en forpliktelse til å jobbe med kontinuerlige forbedringer. 2020 har naturlig nok vært veldig preget av beredskap i forhold til covid pandemien. I tillegg jobbes det fremdeles med omstillingsprosjekter innenfor innkjøpsområdet i foretaksgruppen. En konsekvens av dette har vært at oppfølging og utvikling innen etisk handel ikke har hatt det fokuset som har vært ønskelig. Imidlertid vil disse omstillingsprosjektene resultere i at etisk handel kan bli satt mer på dagsorden og inngå som en obligatorisk del i arbeidsprosessene til innkjøp, både i form av krav og oppfølging. Gjennom medlemskap i IEH kan vi samarbeide med andre enheter i offentlig sektor, noe som gir resursbesparelser og gir større tyngde ved oppfølging av leverandører.

Medlemskapet i IEH tilfører kompetanse i å implementere krav til etisk handel, men forplikter også til årlig rapportering om aktiviteter i bruk av etisk handel og oppfølgende revisjoner overfor leverandører. Helse Nord har besluttet Strategiplan for innkjøp i perioden 2018-2023. Samfunnsansvar har hatt og vil ha et vesentlig fokus i disse strategiene. Mye har blitt gjort innen etisk handel når man ser Helse Nord sitt arbeid i sammenheng med nasjonalt samarbeid gjennom Sykehusinnkjøp HF. Men mye gjenstår å følge opp på etisk handel i tiden fremover.

Om virksomheten:

Navn:

Helse Nord RHF

Antall ansatte:

18 000

Samlet innkjøp av varer og tjenester, inkl. investeringer, i rapporteringsåret (NOK):

6 000 000 000

Anskaffelser og leverandører som omfattes av årsrapporten:

Antall anskaffelser som omfattes av rapporten:

0

Hvilke varer som omfattes:

0

Antall leverandører:

0

Totalverdi (cirka) på anskaffelsene som omfattes av rapporten (NOK):

0

Kontaktinformasjon for rapporten:

Navn: Rune Sætermo

Stilling: Innkjøpssjef

Epost: rune.saetermo@helse-nord.no

Telefon: 91791838

Innmeldingsår i Etisk handel Norge:

2011

“Som stor, offentlig aktør har vi både et ansvar for og en mulighet til å påvirke samfunnet vi er en del av. Vi skal sikre at alle varer og tjenester som forbrukes overholder etiske krav og retningslinjer, og vi skal jobbe for at miljøbelastningen blir så liten som mulig”

Foto: Flickr, ILO Better Work Programme

Prioriterte mål / aktiviteter i rapporteringsåret

Mål / aktiviteter for rapporteringsåret	Status / fremdrift
Ferdigstille regional strategi for hvordan vi hensyntar samfunnsansvar på en så god måte som mulig i forbindelse med inngåelse og forvaltning av innkjøpsavtaler.	I en periode hvor pandemien har krevd mye fokus har dessverre endel strategiske prosesser blitt skjøvet på. dette er en av disse, men vil ha fokus i 2021
Utvikle samhandlingen med Sykehusinnkjøp for å følge opp ansvars- og oppgavefordeling relatert til Etisk handel.	Det er jobbet opp mot Sykehusinnkjøp for å få en felles samarbeidsavtale hvor også miljø og etisk handel er inkludert. Dette er i prosess og avtalene skal etter (revidert) plan være klare til signering ca i løpet av juni 2021.
Etablere måleindikatorer for å kunne følge opp i hvilken grad vi lykkes med å dra i riktig retning.	Dette vil følge som en konsekvens av punktene over. Regional strategi vil ta inn over seg føringer i samarbeidsavtalen, samt adressere måleindikatorer egnet til synliggjøre utvikling.

Prioriterte mål / aktiviteter for kommende rapporteringsår

Mål / aktiviteter
Ferdigstille regional strategi for hvordan vi hensyntar samfunnsansvar på en så god måte som mulig i forbindelse med inngåelse og forvaltning av innkjøpsavtaler.
Ferdigstille og implementere samhandlingen med Sykehusinnkjøp innenfor området etisk handel.
Etablere et rapporteringsregime internt for hvordan vi lykkes med vårt fokus på etisk handel og miljø.

1. FORANKRING

Forankring, organisering og kompetanse

1. FORANKRING, ORGANISERING OG KOMPETANSE

1.1 Hvordan arbeid med etisk handel er forankret og organisert i virksomheten

Om arbeidet med etisk handel er forankret i strategiske prosesser / dokumenter.

Etisk handel er en del av Helse Nord sin innkjøpsstrategi for 2018 - 2023. Strategiplanen var vedtatt høsten 2018 og skal etter realiseres gjennom et løpende prosjekt gjennom hele strategiperioden. P.g.a. ressursituasjon i relasjon til nasjonale og regionale prosjekter har ikke implementering blitt gjennomført i h.h.t. plan. Etske kontraktsvilkår inngår som standarder i våre anskaffelseskontrakter.

Om det er utarbeidet en konkret plan eller tilsvarende for mål / aktiviteter som gjelder rapporteringsåret.

Nei

Om det rapporteres på fremdriften i arbeidet med etisk handel til administrativ / politisk ledelse i virksomheten.

Nei. Dette vil få et bedre fokus i inneværende rapporteringsperiode hvor det skal rapporteres på fremdrift i i jobb med utarbeidelse av strategi for samfunnsansvar samt plan for implementering og oppfølging av denne, jf mål/ aktivitet 2021

Om en person i virksomheten har ansvar for arbeidet med etisk handel.

Ansvar for arbeid med etisk handel tilligger den som har ansvaret for anskaffelsesområdet i det enkelte foretak

Om andre personer i virksomheten er involvert i arbeidet med etisk handel.

I hvert enkelt helseforetak er det ressurser som ivaretar arbeidet med etisk handel. Alle som involveres i anskaffelsesprosjekter blir gjort kjent med krav til etisk handel.

1.2 Kompetanseutvikling og opplæring

Om deltakelse på kurs og/eller andre kompetansehevende tiltak i rapporteringsåret for å øke kunnskapen om etisk handel hos ansatte.

Ingen tiltak. Slik 2020 har vært har det dessverre ikke vært kapasitet til kompetansehevende tiltak.

Om virksomheten har identifisert behov for opplæring og/eller andre kompetansehevende tiltak knyttet til etisk handel.

Sykehusinnkjøp vil ha det strategiske og operative ansvaret for gjennomføring (og leverandøroppfølging) at de aller fleste anskaffelsesprosjekter i sektoren. dette foretaket vil få ansvar får å tilegne seg tilstrekkelig kompetanse til å ivareta foretakenes interesser på dette området.

2. IMPLEMENTERING

Implementering av etisk handel i anskaffelsesprosessen

Foto: Kirkens Nødhjelp

2. IMPLEMENTERING AV ETISK HANDEL I ANSKAFFELSESPROSESSEN

2.1 Risikokartlegging

Beskriv metode og/eller kilder for risikokartlegging virksomheten bruker, før eller etter inngåelse av kontrakt, for å identifisere risiko for mulige brudd på arbeidstakerrettigheter og miljøforhold i leverandørkjeden.

Tiltak begrenses stor grad til å stille relevante krav til de leverandører vi skal inngå avtaler med og/eller de produkt/tjenester som skal anskaffes. Sykehusinnkjøp har ansvaret for å sikre tilstrekkelig kompetanse til å stille relevante krav samt sikre god oppfølging av etiske krav i avtaleperioden.

2.2 Etiske/sosiale krav i anskaffelsesprosessen

Oppgi i hvilke anskaffelser etiske- og sosiale krav er anvendt i rapporteringsåret, inklusive anskaffelser tidligere år dersom disse er gjenstand for oppfølging; type avtale; antall leverandører som leverer på avtalene; krav i hvilke faser i anskaffelsesprosessen. Virksomheter som legger etiske- og sosiale krav til grunn i alle anskaffelser lister opp minst fem anskaffelser der kravene anses som relevante.

I hvilke anskaffelser	Type avtale	Antall leverandører på avtalen	Anvendt etiske/sosiale krav i anskaffelsesprosessen		
			Som kvalifikasjonskrav	Ved tildeling av kontrakt	Som kontraktvilkår
Pasienttransport	Rammeavtale	50	Nei	Nei	Ja

Oppgi hvilken mal for etiske- og sosiale kontraktvilkår og mal for kvalifikasjonskrav som er brukt i anskaffelsene listet opp i tabellen (Etisk handel Norge, Difi, egen mal, annen mal.)

Det er benyttet egen mal/formulering knyttet til krav om lønns- og arbeidsvilkår.

2.3 Oppfølging av etiske- og sosiale krav i kontraktsfasen

Hvilke enkeltprodukter/varer har vært gjenstand for kontraktsoppfølging i rapporteringsåret (kan også innbefatte enkeltprodukter/varer på avtaler inngått tidligere år)?

Ingen lokalt/regionalt. Dette ivaretas av Sykehusinnkjøp

Beskriv oppfølgingstiltak og -aktiviteter virksomheten har gjennomført overfor leverandører i rapporteringsåret for å påse etterlevelse av de etiske- og sosiale kravene i kontraktsfasen:

Ingen lokalt/regionalt. Dette ivaretas av Sykehusinnkjøp

Hvor mange leverandører har vært gjenstand for kontraktsfølging knyttet til etiske- og sosiale krav i rapporteringsåret (gjelder avtaler inngått i rapporteringsåret og avtaler inngått tidligere år)?

Ingen lokalt/regionalt. Dette ivaretas av Sykehusinnkjøp

Er det i rapporteringsåret identifisert avvik fra de etiske- og sosiale kontraktskravene hos aktører i leverandørkjeden?

Nei

Hvis ja : Angi type avvik, hvor i leverandørkjeden avvikene er identifisert, tiltak iverksatt for å rette avvikene, samt status.

Type avvik (barnearbeid, HMS, lønn, arbeidstid, etc)	Hvor i leverandørkjeden	Tiltak iverksatt for å rette avvik	Status

Beskriv erfaringer i arbeidet med anvendelse av etiske- og sosiale krav i anskaffelsesprosessen.

Kompetanse på oppfølging av krav ligger nasjonalt, manglende kompetanse og ressurser til å ivareta utstrakt oppfølging lokalt/ regionalt. Fokus er således i stor grad begrenset til å stille krav til leverandører samt evaluere på slike kriterier

3. PÅDRIVERROLLE

Pådriverrolle, dialog og kommunikasjon

Foto: Shutterstock

3. PÅDRIVERROLLE, DIALOG OG KOMMUNIKASJON

3.1 Øke oppslutning internt og eksternt

Har virksomheten gjennomført tiltak/aktiviteter internt og eksternt i rapporteringsåret for å øke bevisstheten, kunnskapen og oppslutningen om etisk handel.

Nei

Hvis ja, beskriv tiltak/aktiviteter

Type tiltak	Formål	Målgruppe

3.2 Kommunikasjon

Hvordan virksomheten kommuniserer internt om sitt arbeid med etisk handel.

Det kommuniseres til brukergrupper ved utarbeidelse av konkurransedokumentasjon samt evaluering av inngitte tilbud.

Hvordan virksomheten kommuniserer eksternt om sitt arbeid med etisk handel.

I tillegg til at det fremkommer i dokumentasjon/ krav i forbindelse med anbudskonkurranser, er området en del av våre etiske retningslinjer som er tilgjengelig på våre nettsider <http://helse-nord.no/om-oss/etiske-retningslinjer>

Kontakt:

Helse Nord RHF

Rune Sætermo

rune.saetermo@helse-nord.no

91791838